

ΛΟΥΚΙΑΝΟΥ

ΠΕΡΙ ΤΟΥ

ΜΗ ΡΑΔΙΩΣ ΠΙΣΤΕΥΕΙΝ ΤΗ ΔΙΑΒΟΛΗ.

Εἰς τὸν ἡθικιώτατον τοῦτον λόγον ὁ Λουκιανὸς ζωγραφίζει φυσικώτατα τὸν ἀνθρώπινον βίον καὶ διηγείται αὐτὰ τὰ συμβαίνοντα πάντοτε καὶ παντοῦ εἰς τὴν ἀνθρώπινον κοινωνίαν.

Ἡ περιγραφή ἰδίως τὴν ὁποῖαν κάμνει τοῦ χαρακτήρος τῶν αὐλικῶν, ἐμφαίνει τὸν φιλόσοφον παρατηρητὴν, ὁ ὁποῖος ἀπὸ τῆς πενιχρῆς καλύβης ἄχρι τῶν ἀνακτόρων τὰ πάντα καθυποβάλλει ὑπὸ τὴν κρίσιν τοῦ ὀρθοῦ λόγου.

ΛΕΙΝΟΝ γε¹ ἡ ἄγνοια, καὶ πολλῶν κακῶν τοῖς ἀνθρώποις αἰτία, ὥσπερ ἀχλὺν τινα καταχέουσα τῶν πραγμάτων², καὶ τὴν ἀλήθειαν ἀμαυροῦσα, καὶ τὸν ἐκάστου βίον ἐπισκιάζουσα. Ἐν σκότῳ γοῦν πλανωμένοις πάντες εἰκόκαμεν³, μᾶλλον δὲ τυφλοῖς ὅμοια πεπόνθαμεν, τῷ μὲν⁴ προσπταίνοντες ἀλόγως, τὸ δὲ ὑπερβαίνοντες οὐδὲν δέον⁵, καὶ τὸ μὲν πλησίον καὶ παρὰ πόδας⁶ οὐχ ὀρώντες, τὸ δὲ πόρρω καὶ πάμπολυ διεσπτηκός⁷, ὡς ἐνοχλοῦν δεδιότες⁸ καὶ ὅλως ἀφ' ἐκάστου τῶν πραττομένων οὐ διαλείπομεν τὰ πολλὰ⁹ ὀλισθαίνοντες⁹. Τοιγάρτοι μυρίας ἤδη τοῖς τραγωδοδιδασκάλοις¹⁰ ἀφορμὰς εἰς τὰ δράματα τὸ τοιοῦτο¹¹ παρέσχηται, τοὺς Λαβδακίδας¹², καὶ τοὺς Πελοπίδας¹³, καὶ τὰ τούτοις παραπλήσια. Σχεδὸν γὰρ τὰ πλεῖστα τῶν ἐν τῇ σκηνῇ¹⁴ ἀναβαινόντων κακῶν εὖροι τις ἂν ὑπὸ τῆς ἀγνοίας, καθάπερ ὑπὸ τραγικοῦ τινος δαίμονος¹⁵ κεχορηγμένα. Λέγω¹⁶ δὴ καὶ ἐς τὰ ἄλλα μὲν ἀποβλέπων, μάλιστα δὲ ἐς τὰς οὐκ ἀληθεῖς κατὰ τῶν συνήθων¹⁷ καὶ φίλων διαβολάς¹⁸ ὑφ' ὧν ἤδη καὶ οἰκοὶ ἀνάστατοι γεγόνασιν¹⁸, καὶ πόλεις ἄρδην¹⁹ ἀπολώλασι, πατέρες τε κατὰ παίδων ἐξεμάνησαν, καὶ ἀδελφοὶ κατὰ τῶν ὁμογενῶν²⁰, καὶ παῖδες κατὰ τῶν γειναμένων²¹. . . . πολλοὶ δὲ καὶ φιλίαι συνεκόπησαν, καὶ οἰκοὶ συνεχύθησαν²² ὑπὸ τῆς κατὰ τὰς διαβολὰς πιθανότητος²³. Ἴν' οὖν ὡς ἤκιστα²⁴ περιπίπτωμεν αὐταῖς, ὑποδείξαι βούλομαι τῷ

1) Χρῆμά ἐστι. 2) Συντακτικὴ τῆς Κατά. 3) Εἰκόκαμεν πλανωμένοις. 4) Πταίνοντες (σκοντάπτοντες) πρὸς τῷ μὲν, πρὸς ἓν πρᾶγμα. 5) Ὁνομαστ. ἀπόλυτος διὰ τὸ ἀπρόσωπον. Ἐνῷ δὲν πρέπει. 6) Πρὸ ποδῶν. 7) Ἀπέχον. 8) Ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον. 9) Οὐ διαλείπομεν ὀλισθαίνοντες, δηλ. συνήθως ὀλισθαίνομεν. 10) Τραγικοῖς ποιηταῖς. Ἐπειδὴ οἱ ποιηταὶ ἐδίδασκον οἱ ἴδιοι τοὺς ὑποκριτὰς πῶς νὰ παριστῶσι τὰ θεατρικὰ τῶν, διὰ τοῦτο διδάσκειν δράμα ἐλέγετο αὐτὸ τὸ ποιεῖν, καὶ διδάσκαλος ὁ ποιητής. 11) Ἡ τοιαύτη ἀπάτη, δηλ. οἱ ποιηταὶ ὡς ὑποκείμενον τῶν πλείστων μύθων τῶν λαμβάνουσι τὰς τοιαύτας ἀπάτας.

12) Ὁ Δάϊος (υἱὸς τοῦ Λαβδάκου), ὁ υἱὸς αὐτοῦ Οἰδίπου, καὶ οἱ υἱοὶ τοῦ Ἑτεοκλῆς καὶ Πολυνείκης. 13) Ὁ Ἄτρεὺς καὶ ὁ Θυέστης. 14) Εἰς τὴν θεατρικὴν σκηνήν. Ἡ δὲ ἔν μετα δοτικῆς δὲν φαίνεται κατάλληλος μετὰ τοῦ ἀναβαίνειν, δηλοῦντος τὴν εἰς τόπον κίνησιν. Ἀλλὰ τίθεται οὕτω, διότι ἐνταῦθα Ἄναβαινόντων σημαίνει Παριστωμένων, ὅσον τῶν ἐν τῇ σκηνῇ παριστωμένων καὶ εἰς τὴν Ὀρχήστραν ἀναβαινόντων. 15) Ὡς ἂν ἦν ἡ ἄγνοια δαίμων τις προστάτης τῆς τραγωδίας. 16) Ταῦτα. 17) Γνωρίμων, σχετικῶν. 18) Ἀνεστράψαν.

19) Ἐκ θεμελίων. 20) Ἀδελφῶν, ἐκ τῶν αὐτῶν (γονεῶν) γεννηθέντων. 21) Γεννησάντων (γονεῶν). 22) Συνεταράχθησαν, ἐσχυρύνθησαν. 23) Ἐκ τοῦ ὅτι ἐφάνησαν πιθαναί, ἀξιώσεις τοῖς αἰ διαβολαίς. 24) Ὅσον τὸ δυνατόν ὀλιγώτερον.